Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá apropriacemi a adaptacemi divadelní hry *Coriolanus* od Williama Shakespeara. Především se strategiemi apropriačních snah navzájem si odporujících ideologických směrů a jejich důvodům k apropriaci. Apropriační adaptace této hry se začaly objevovat již v prvních sto letech po Shakespearově smrti, přičemž první z nich je *The Ingratitude of a Commonwealth* od Nahuma Tatea, který se snažil přenést text do kontextu, ve kterém by podporoval nástupnictví budoucího Jakuba II. Pak, o méně než čtyřicet let později, napsal John Dennis svou adaptaci *The Invader of His Country*, která naopak představuje adaptovaný text jako vyjádření podpory Whigům, kteří byli opozicí Stuartovců, kteří v té době hrozili návratem na trůn s pomocí cizích armád. Analýza se v této kapitola zaměřuje na rozpoznání apropriačních strategií, které umožnily, aby se toho stejného textu zmocnily dva oponující si politické tábory.

Tyto znalosti jsou pak aplikovány v následující kapitole, která se zaměřuje na meziválečné období, během kterého si Shakespeara přivlastnilo hned několik navzájem si odporujících ideologií, které prorazili na politické spektrum po pádu několika evropských monarchií. Tato kapitola se převážně zabývá interpretativními texty spíše než divadelními předělávkami. Mezi ty patří texty od elitářských interpretací z anglofonního kulturního kontextu až po pokus A.A. Smirnova o apropriaci Shakespearovi hra pro účely Stalinova Ruska. Kapitola končí rozborem fašistických apropriací, především té nacistického Německa, která se dá říci, že uspělo a poškodilo tím reputaci hry. Primárně je posuzováno, do jaké míry jsou ideologická nárokování Shakespearovy podpory legitimní, a jak se apropriátoři pokusili zakrýt aspekty textu, které jim odporovali.

Poslední kapitola se pak zabývá adaptacemi a apropriacemi stvořenými po druhé světové válce, aby se zjistilo, jak adaptátoři reagovali na úspěšnou Nacistickou apropriaci a jak si pak tedy

pokusili přivlastnit již přivlastněnou hru. Tyto adaptace zahrnují nedokončenou socialistickou verzi od Bertolta Brechta, modernizaci hry plnou hněvu z pera Johna Osborna, která ovšem nebyla nikdy hrána, a filmovou verzi režírovanou Ralphem Fiennesem. Brechtova hra je také jedinou obrazoboreckou adaptací v této práci, to znamená adaptací, která představuje argumenty proti Shakespearovi a neusiluje o jeho podporu. Fiennesova adaptace je pak zase řešena jako vyvrcholení tendence zobrazovat Coriolana jako apolitického vojáka. Tato tendence sahá století do minulosti, ale v adaptacích této divadelní hry se stala prominentní až v nedávné době. Všechny analýzy v této práci byly provedené podle adaptační teorie po vzoru *A Theory of Adaptation* Lindy Hutcheon a *Adaptation and Appropriation* od Julie Sanders.

Klíčová slova: Adaptace, apropriace, Coriolanus, William Shakespeare, divadlo, film, adaptační proces, divadlo ranného novověku, anglická revoluce, dvacáté století, PTSD, fašismus